

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI ¹⁾

z dnia 2002 r.

w sprawie szczegółowego zakresu obowiązku zakupu energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych oraz wytwarzanej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła, a także ciepła ze źródeł odnawialnych .

Na podstawie art. 9 a ust. 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz. 348 z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) ustawa – ustawę z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne;
- 2) biomasa – biodegradowalne substancje pochodzące z produktów, odpadów i pozostałości z produkcji rolnej (w tym substancje pochodzenia roślinnego i zwierzęcego), produkcji leśnej i przemysłu przetwarzającego jej produkty, jak również biodegradowalne odpady pochodzenia przemysłowego lub komunalnego;
- 3) biogaz - gaz pozyskany z biomasy w szczególności z: instalacji przeróbki odpadów zwierzęcych lub roślinnych, oczyszczalni ścieków, składowisk odpadów;
- 4) wspólna sieć – sieć elektroenergetyczną na terenie kraju albo połączone i współpracujące ze sobą sieci ciepłownicze, do których są przyłączone dane źródła odnawialne wytwarzające ciepło.

§ 2.

1. Do energii wytwarzanej ze źródeł odnawialnych zalicza się, niezależnie od parametrów technicznych źródła, energię elektryczną lub ciepło pochodzące w szczególności z:
 - 1) elektrowni wodnych;
 - 2) elektrowni wiatrowych;
 - 3) źródeł wytwarzających energię z biomasy;
 - 4) źródeł wytwarzających energię z biogazu;
 - 5) słonecznych ogniw fotowoltaicznych;
 - 6) słonecznych kolektorów do produkcji ciepła;
 - 7) źródeł geotermicznych.
2. W przypadku wspólnego - w jednym ciągu technologicznym - spalania mieszanki biomasy lub biogazu z innymi paliwami służącymi do wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, do energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych zalicza się także część energii odpowiadającą procentowemu udziałowi energii chemicznej biomasy lub biogazu w całości energii chemicznej zużywanego paliwa, obliczanej na podstawie rzeczywistych wartości opałowych tych paliw.

3. Do energii elektrycznej wytwarzanej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła, podlegającej obowiązkowi zakupu, zalicza się energię elektryczną wytworzoną ze sprawnością przemiany energii chemicznej paliwa brutto w energię elektryczną i ciepło łącznie co najmniej 70%, obliczoną jako średnioroczną w danym roku obowiązywania taryfy, w źródłach niezależnie od ich mocy, zwanych dalej „źródłami skojarzonymi”.
4. Źródła odnawialne i źródła skojarzone powinny posiadać parametry techniczne pozwalające na przyłączenie do sieci, zgodnie z ich standardami.

§ 3.

Obowiązki, o których mowa w art. 9a ust. 1 i ust. 3 ustawy, nie dotyczą:

- 1) energii elektrycznej wytworzonej w elektrowniach wodnych szczytowo-pompowych z użyciem wody przepompowanej;
- 2) ciepła, jeżeli uzasadniony planowany koszt jego zakupu ze źródeł odnawialnych spowoduje w przedsiębiorstwie energetycznym w danym roku, wzrost cen lub stawek opłat za ciepło dostarczane dla odbiorców o więcej niż 1,25-krotności średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w poprzednim roku kalendarzowym, określonego w komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, ogłoszonym w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”,

§ 4.

1. Obowiązek, o którym mowa w art. 9a ust. 1 ustawy, uznaje się za spełniony, jeżeli udział ilościowy energii elektrycznej zakupionej lub wytworzonej we własnych źródłach odnawialnych, w wykonanej całkowitej rocznej sprzedaży energii elektrycznej przez dane przedsiębiorstwo energetyczne odbiorcom dokonującym zakupu energii elektrycznej na własne potrzeby, wynosi nie mniej niż:
 - 1) 2,65 % w 2003 r.;
 - 2) 2,85 % w 2004 r.;
 - 3) 3,1% w 2005 r.;
 - 4) 3,6 % w 2006 r.;
 - 5) 4,2% w 2007 r.;
 - 6) 5,0% w 2008 r.;
 - 7) 6,0% w 2009 r.;
 - 8) 7,5% w 2010 r.
2. Udział ilościowy energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, o którym mowa w ust. 1, w poszczególnych kwartałach danego roku, nie może być niższy niż 20% planowanej do zakupienia w danym roku ilości energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych
3. Obowiązek, o którym mowa w art. 9a ust. 2 ustawy, uznaje się za spełniony, jeżeli udział ilościowy energii elektrycznej wytwarzanej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła zakupionej ze źródeł skojarzonych, przyłączonych do wspólnej sieci lub wytworzonej we własnych źródłach skojarzonych, w wykonanej całkowitej rocznej sprzedaży energii elektrycznej przez dane przedsiębiorstwo energetyczne odbiorcom przyłączonym do sieci rozdzielczej tego przedsiębiorstwa, wynosi nie mniej niż:
 - 1) 14,8 % w 2003 r.;

- 2) 14,8 %w 2004 r.;
 - 3) 15,0 %w 2005 r.;
 - 4) 15,2 %w 2006 r.;
 - 5) 15,4 %w 2007 r.;
 - 6) 15,6 %w 2008 r.;
 - 7) 15,8% w 2009 r.;
 - 8) 16,0% w 2010 r..
4. Udział ilościowy energii elektrycznej ze źródeł skojarzonych, o którym mowa w ust. 3, w poszczególnych kwartałach danego roku nie może być niższy niż następujące wielkości:
- 1) 35% - w I kwartale;
 - 2) 10% - w II kwartale;
 - 3) 7 % - w III kwartale;
 - 4) 30% - w IV kwartale;
- planowanej do zakupu w danym roku ilości energii elektrycznej ze źródeł skojarzonych.
5. Jako energię wytworzoną w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła, objętą obowiązkiem, o którym mowa w art. 9a ust. 2 ustawy - zalicza się w 2003r. energię elektryczną wytworzoną ze sprawnością przemiany chemicznej paliwa brutto w energię elektryczną i ciepło łącznie co najmniej 65 %, obliczoną jako średnioroczna w danym roku obowiązywania taryfy wytwórcy.
6. Obowiązek, o którym mowa w art. 9a ust. 3 ustawy, uznaje się za spełniony, jeżeli oferowane do sprzedaży ciepło, wytworzone w źródle odnawialnym, zostało zakupione w ilości w jakiej je oferowano lub w ilości równej łącznej ilości sprzedanego ciepła odbiorcom, którzy kupują od danego przedsiębiorstwa energetycznego ciepło przesyłane daną siecią ciepłowniczą, do której przyłączone jest źródło odnawialne.

§ 5.

1. Przedsiębiorstwo energetyczne, o którym mowa w art. 9a ust. 2 ustawy, jest obowiązane do zakupu całej oferowanej do sprzedaży energii elektrycznej wytwarzanej w źródle skojarzonym, przyłączonym do sieci danego przedsiębiorstwa, w ilościach wynikających z charakterystyk technicznych produkcji energii elektrycznej w skojarzeniu z ciepłem, a przekazanych przez wytwórcę temu przedsiębiorstwu wielkości produkcji do końca drugiego dnia poprzedzającego dzień wytworzenia tej energii, w formie zestawień godzinowo-dobowych.
2. W przypadku wystąpienia różnicy między ilością ustaloną do końca drugiego dnia poprzedzającego dzień wytworzenia energii, o której mowa w ust. 1, a ilością tej energii faktycznie dostarczoną, dodatkowe koszty powstałe w wyniku tej różnicy nie są kosztami uzasadnionymi; koszty te rozlicza się w umowach.
3. Jeżeli udział ilościowy energii elektrycznej zakupionej przez operatora systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego ze źródeł skojarzonych lub wytwarzanej we własnych źródłach skojarzonych w całkowitej wykonanej rocznej lub miesięcznej sprzedaży energii elektrycznej do odbiorców, przekracza udziały określone w § 4 ust. 3, nadwyżkę przekraczającą ten udział, obowiązani są zakupić operatorzy systemów

dystrybucyjnych elektroenergetycznych, u których udział ilościowy energii elektrycznej zakupionej ze źródeł skojarzonych lub wytwarzanej we własnych źródłach skojarzonych w całkowitej wykonanej rocznej lub miesięcznej sprzedaży energii elektrycznej do odbiorców jest niższy od udziału określonego w § 4 ust. 3.

§ 6.

1. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłem i dystrybucją ciepła jest obowiązane do zakupu ciepła ze źródeł odnawialnych, przyłączonych do wspólnej sieci, z zastrzeżeniem § 3 pkt 2, jeżeli:
 - 1) przesyłane ciepło nie jest przedmiotem obrotu;
 - 2) oferowane do sprzedaży ciepło nie zostało w całości zakupione przez przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się obrotem ciepła przesyłanym wspólną siecią.
2. W przypadku gdy więcej niż jedno przedsiębiorstwo energetyczne prowadzi sprzedaż lub obrót ciepłem, które przesyłane jest wspólną siecią, obowiązek jego zakupu przez dane przedsiębiorstwo dotyczy ciepła zakupionego w ilości proporcjonalnej do udziału tego przedsiębiorstwa w łącznej sprzedaży ciepła przez wszystkie przedsiębiorstwa energetyczne dostarczające ciepło do odbiorców przyłączonych do tej sieci.

§ 7.

1. Planowane koszty uzasadnione zakupu energii elektrycznej i ciepła ponoszone w związku z realizacją obowiązków, o których mowa w art. 9a ust. 1 – 3 ustawy, uwzględnia się w kalkulacji cen i stawek opłat ustalanych w taryfie przedsiębiorstwa energetycznego dokonującego jej zakupów, przyjmując, że każda jednostka energii elektrycznej lub ciepła sprzedawana przez dane przedsiębiorstwo energetyczne wszystkim odbiorcom, jest w tej samej wysokości obciążona tymi kosztami.
2. Przedsiębiorstwo energetyczne, o którym mowa w art. 9a ust. 2 ustawy, uwzględnia w taryfie, w kalkulacji cen i stawek opłat za energię elektryczną, planowane koszty uzasadnione zakupu tej energii wytworzonej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła, których wysokość oblicza się jako iloczyn planowanej do zakupu ilości energii elektrycznej wytworzonej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła oraz ceny energii elektrycznej ustalonej zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 46 ust. 1 ustawy.
3. W przypadku wystąpienia, w okresie obowiązywania taryfy, różnicy między przyjętymi do kalkulacji, a rzeczywiście poniesionymi kosztami uzasadnionymi, różnicę tę uwzględnia się w kalkulacji cen i stawek opłat ustalanych na następny okres obowiązywania współczynnika korekcyjnego, o którym mowa w art. 23 ust. 2 pkt 2b ustawy.
4. Kosztami pozyskania energii elektrycznej lub ciepła ze źródeł odnawialnych, uwzględnionymi w taryfach są koszty:
 - 1) zakupu energii elektrycznej na giełdzie towarowej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 października 2000r. o giełdach towarowych (Dz. U., Nr 103, poz. 1099);
 - 2) zakupu energii elektrycznej lub ciepła bezpośrednio od wytwórców na podstawie ceny ustalonej odpowiednio w taryfie, w wyniku przetargu albo negocjacji;
 - 3) uzasadnione wytworzenia energii we własnych źródłach odnawialnych.

5. Koszty wynikające z różnicy ceny zakupu energii elektrycznej ze źródeł skojarzonych i ceny sprzedaży tej energii na rynku konkurencyjnym mogą być uwzględnione w stawce opłaty za świadczenie usług, o których mowa w art. 9c ust. 1 pkt 8 ustawy.

§ 8.

Traci moc rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 15 grudnia 2000 r. w sprawie obowiązku zakupu energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych oraz wytwarzanej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła, a także ciepła ze źródeł niekonwencjonalnych i odnawialnych oraz zakresu tego obowiązku (Dz. U. Nr 122, poz. 1336).

§ 9.

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.

MINISTER GOSPODARKI

1) Minister Gospodarki kieruje działem administracji rządowej – gospodarka, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki (Dz. U. Nr 97, poz. 867).

2) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 158, poz. 1042, z 1998 r. Nr 94, poz. 594, Nr 106, poz. 668 i Nr 162, poz. 1126, z 1999 r. Nr 88, poz. 980, Nr 91, poz. 1042 i Nr 110, poz. 1255, z 2000 r. Nr 43, poz. 489 i Nr 48, poz. 555 i Nr 103 poz. 1099, z 2001 r. Nr 154 poz. 1800 i 1802 oraz z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 113, poz. 984, Nr 135 poz. 1144).

Uzasadnienie

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie delegacji zawartej w art. 9a ust. 4 ustawy - Prawo energetyczne po jej nowelizacji ustawą z dnia 24 lipca 2002 r. o zmianie ustawy - Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 135 z dnia 28.08.2002 r., poz. 1144), na podstawie której Minister Gospodarki został zobligowany do określenia szczegółowego zakresu nałożonych ustawą obowiązków zakupu przez przedsiębiorstwa energetyczne energii elektrycznej i ciepła ze źródeł odnawialnych oraz energii elektrycznej wytwarzanej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła.

Projekt rozporządzenia zastąpi rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 15 grudnia 2000 r. w sprawie obowiązku zakupu energii elektrycznej ze źródeł niekonwencjonalnych i odnawialnych oraz wytwarzanej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła, a także ciepła ze źródeł niekonwencjonalnych i odnawialnych oraz zakresu tego obowiązku.

Podstawową przyczyną dokonanych w prawie zmian była podyktowana wymogami Konstytucji RP konieczność przeniesienia zapisów nakładających obowiązek na przedsiębiorców z rozporządzenia wprost do regulacji ustawowych.

Zgodnie z zapisami ustawy rozporządzenie dotyczy wyłącznie energii ze źródeł odnawialnych, a nie niekonwencjonalnych, dlatego usunięto fragmenty dotyczące źródeł niekonwencjonalnych (w tym paliw rozszczepialnych).

Ponadto w związku z przewidywaną integracją Polski ze strukturami europejskimi oraz trwającym procesem dostosowywania krajowych aktów prawnych do prawa obowiązującego kraje członkowskie Unii Europejskiej przyjęto w rozporządzeniu definicję biomasy zgodną z Dyrektywą Parlamentu i Rady Europy Nr 2001/77/EC z dnia 27 września 2001 roku w sprawie promocji na rynku wewnętrznym energii elektrycznej produkowanej z odnawialnych źródeł energii. Z tego samego powodu usunięto zapis wyłączający z obowiązku zakupu energię ze spalania odpadów, których wyłącznie biodegradowalna część została zaliczona do odnawialnych źródeł energii, jako jeden z rodzajów biomasy.

Ponieważ przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się obrotem energią i dokonujące sprzedaży detalicznej tj. do odbiorców dokonujących zakupu energii elektrycznej na własne potrzeby, muszą mieć pokryty udział energią elektryczną fizycznie wprowadzoną do sieci przez źródła odnawialne, nie powodując dodatkowych obciążeń w obrocie hurtowym energią elektryczną – jest to rozwiązanie wspierające rynek hurtowy. Dotychczasowe rozwiązania umożliwiały realizację obowiązku na rynku hurtowym poprzez wielokrotny obrót tą samą energią, a więc nie promowały produkcji, powodując podwyższenie kosztów obrotu na skutek marż nakładanych przez przedsiębiorstwa dokonujące obrotu tą energią.

Wprowadzono w § 7 zapis określający koszty uzasadnione pozyskania energii ze źródeł odnawialnych, mający na celu zwiększenie przejrzystości ustalania kosztów uzasadnionych zakupu obowiązkowego, będącego formą wsparcia ze środków publicznych (na skutek uwzględnienia ich w taryfach dla odbiorców) rozwoju energetyki odnawialnej.

Przewidziano wzrost progu wymaganej sprawności przemiany energii chemicznej paliwa brutto w energię elektryczną i ciepło łącznie z dotychczasowych 65 % do 70 % w roku 2004. Ma to na celu objęcie promocją energii elektrycznej wytwarzanych w pełnym skojarzeniu z ciepłem, z najwyższą efektywnością energetyczną. Wprowadzone regulacje powinny zachęcić wytwórców do zwiększania sprawności wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w układach skojarzonych.

Wprowadzono limit udziału energii elektrycznej wytworzonej w skojarzeniu, objętej obowiązkiem zakupu. Rozłożenie limitu rocznego na części kwartalne ma za zadanie ułatwić wytwórcom i przedsiębiorcom zobowiązanym do zakupu płynną realizację kontraktów, co

wynika z dużej przewidywalności generacji wymuszonej użytecznym zapotrzebowaniem ciepła.

W związku ze zmienionym sposobem nałożenia obowiązku zakupu energii elektrycznej wytworzonej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła w nowym stanie prawnym sprawił, że zaproponowane w § 5 regulacje określają równomierne rozłożenie obowiązku na wszystkich operatorów systemów dystrybucyjnych elektroenergetycznych, niezależnie od tego jaki jest obecnie faktyczny udział energii elektrycznej ze skojarzenia w całkowitym zapotrzebowaniu na energię elektryczną danego operatora dystrybucyjnego.

Dla zapewnienia wzrostu udziału energii elektrycznej wytwarzanej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła w produkcji energii elektrycznej przewidziano stopniowy wzrost ww. limitu z początkowych 14,8 % w roku 2003 do 16,0 % w roku 2010. Ze względu na wspomniany wzrost wymaganej sprawności wytwarzania energii elektrycznej w układach skojarzonych, w roku 2004 nie przewidziano wzrostu tego limitu. Wielkości określone w § 4 ust. 3 określone zostały na podstawie danych Agencji Rynku Energii S.A.

Projekt rozporządzenia nie pociąga za sobą negatywnych skutków dla budżetu państwa jak również nie koliduje z istniejącymi w tym zakresie przepisami Unii Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI (OSR)

I. Cel wprowadzenia rozporządzenia

Rozporządzenie stanowi akt wykonawczy wynikający z delegacji zawartej w art. 9a ust. 4 ustawy - Prawo energetyczne po jej nowelizacji ustawą z dnia 24 lipca 2002 r. o zmianie ustawy - Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 135 z dnia 28.08.2002 r., poz. 1144), na podstawie której Minister Gospodarki został zobligowany do określenia szczegółowego zakresu nałożonego ustawą obowiązku zakupu energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych oraz wytwarzanej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła, a także ciepła ze źródeł odnawialnych, przez przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się obrotem lub przesyłaniem i dystrybucją energii elektrycznej lub ciepła.

II. Konsultacje społeczne

Tekst rozporządzenia zostanie rozesłany do towarzystw wytwórców i kupujących energię objętą obowiązkiem zakupu oraz zostanie opublikowany na stronie internetowej Ministerstwa Gospodarki w celu przeprowadzenia konsultacji społecznych.

III. Zakres OSR

Przygotowana OSR sporządzona została zgodnie z obowiązującymi zasadami i obejmuje minimalny zakres oceny, ze względu na to, że regulacja nie pociąga kosztów dla budżetu państwa. Spadek wpływów z tytułu braku podatku akcyzowego na energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii (wypierającą sukcesywnie część energii ze źródeł konwencjonalnych), z uwagi na wyższy poziom cen energii odnawialnej winny zrekompensować zwiększone wpływy z tytułu podatku VAT.

IV. Skutki wprowadzenia regulacji

1) Wpływ regulacji na dochody i wydatki budżetu i sektora publicznego

Wdrożenie rozporządzenia nie spowoduje negatywnych skutków dla budżetu państwa i sektora publicznego.

2) Wpływ regulacji na rynek pracy

Projektowane rozporządzenie nie zawiera przepisów, które w bezpośredni sposób wpływałyby na rynek pracy. Jednakże realizacja zawartych w nim przepisów może poprzez wzrost wykorzystania biomasy (zmiana definicji odnawialnych źródeł energii) prowadzić do wzrostu zatrudnienia w rolnictwie przewyższającego zmniejszenie zatrudnienia w sektorze wydobywczym w wyniku zmniejszenia zużycia paliw kopalnych.

3) Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki

Regulacje zaprojektowane w rozporządzeniu nie wpływają bezpośrednio na konkurencyjność gospodarki. Ewentualny wzrost cen energii elektrycznej na skutek zwiększającego się co roku udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w ilości energii sprzedawanej do odbiorców powinien być zrekompensowany przez wzrost efektywności wykorzystania energii elektrycznej przez przedsiębiorców.

4) Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów

Zapisy rozporządzenia nie zawierają odniesień do poszczególnych regionów, jednakże ze względu na nierównomierny rozkład zasobów naturalnych wpływających na ekonomikę wykorzystania odnawialnych źródeł energii można się spodziewać stymulacji rozwoju terenów rolniczych w związku ze zwiększającym się energetycznym wykorzystaniem biomasy.